

Jaarverslag VMBO-commissie 2019-2020

1. De commissie is verder gegaan in een nieuwe samenstelling. Oude commissieleden zijn om verschillende redenen gestopt (o.a. vanwege pensionering, emigratie of andere werkzaamheden). Tamar Boss, Dennis Koolmoes, Gerard Rozing en Bert de Vos (oud-voorzitter) hebben officieel afscheid genomen, nadat eerder al Sjors van der Heijden en Jan Wolter Smit zijn gestopt. De huidige samenstelling is: Martin Bezemer (voorzitter), Fred van Kruistum (secretaris), Jos Niewold (tevens bestuurslid), Jikkemien Kuypers (nieuw), Maggy van Pooij (nieuw), Maurits Bredius (nieuw), Rick van de Zilver (nieuw) en Gijs Korenblik (nieuw). Kanttekening is dat Gerard Rozing nog wel met regelmaat is aangeschoven (tot vreugde van de andere commissieleden). Ook hoopt de commissie Daan Tamboer in het schooljaar 2020-2021 nog toe te kunnen voegen als nieuw commissielid.
2. De nieuwe commissie had de intentie voortvarend van start te gaan en met een frisse blik er wat nieuw leven in te blazen, maar is niet verder gekomen dan 3 vergadermomenten, te weten op 16 september, 14 oktober en 9 december te Amersfoort. Daarnaast was er uiteraard nog een vmbo-conferentie op vrijdag 1 november.
3. De commissie heeft zich in eerste instantie bezig gehouden met de vragen: Wat voor een commissie willen we zijn?, Wat zijn de verwachtingen en welke bijdrage wil eenieder leveren? Duidelijk is dat het VMBO geschiedenis een grotere stem zou moeten krijgen in geschiedenisland, ook gezien de aantallen examenleerlingen geschiedenis op m.n. vmbo-TL. De programma's van alle niveaus zouden beter op elkaar afgestemd kunnen en moeten worden, ook om de aansluiting met havo te verbeteren. Binnen en buiten VGN zou meer een vmbo stempel moeten worden gedrukt, waarbij ook kader- en basisberoepsgerichte leerweg kan/moet worden meegenomen. De commissie zou graag meer op de hoogte worden gehouden van allerlei ontwikkelingen, maar beseft dat er dan ook bijdragen zal moeten worden geleverd vanuit de commissie door bv. deelname aan verschillende werkgroepen. Mits hier wel het nut van wordt ingezien, omdat er af en toe een soort wildgroei aan groepen lijkt te ontstaan.
4. De vmbo-commissie had eerder begrepen dat er vanuit het VGN-bestuur het e.e.a. zou veranderen en dat de vereniging in haar functioneren

onder de loep zou worden genomen door een in te huren externe organisatie. De commissie hoopte van daaruit wat gerichter aan de slag te kunnen met werkzaamheden die passen bij het vmbo. Dit was echter aan het begin van het schooljaar nog niet helder, waardoor de taakverdeling over de commissieleden wat is blijven steken. De commissie is wat zoekende binnen VGN en wil graag een meer betekenisvolle agenda waar het mee aan de slag kan.

5. Een vast onderwerp op de agenda is de jaarlijks terugkerende vmbo-conferentie in november. De laatste editie was opnieuw een groot succes en werd door vele collegae als positief ervaren. Temeer een reden om dit volgend schooljaar vervolg te geven. De commissie probeert mee te denken met de invulling van het programma, zodat frisse workshops en verassende gastsprekers er voor zorgen dat de vmbo-docenten ieder jaar weer iets mee kunnen nemen om in de les mee aan de slag te gaan. Een doel is wel om een wat breder publiek te bereiken om wat meer andere gezichten te zien. Dit blijkt in de praktijk lastig te zijn. De aanmelding viel dit jaar jammer genoeg wat tegen. Wellicht kan de conferentie wat breder worden ingezet, niet alleen als examenconferentie, maar meer voor het gehele vmbo geschiedenis.
6. Een ander punt van bespreking is de landelijke examenbijeenkomst in mei (2019). Deze bijeenkomst werd wederom als zeer nuttig ervaren. Het verslag is gepubliceerd op de website van VGN. Hier wordt door vele collegae gebruikt van gemaakt. Toch kom je binnen het vmbo nog collegae tegen die dit allemaal niet kennen. Getracht wordt wel om bij een volgende bijeenkomst eveneens wat nieuwe gezichten toe te voegen, zodat er tijdens de bespreking niet alleen voldoende collegae aanwezig zijn, maar er ook een gezonde discussie kan plaats vinden, daar waar nodig. Ook is er behoefte aan een andere, meer centraal gelegen locatie. Verder hebben 2 commissieleden zich bezig gehouden met het examenforum, waarbij sommige collega docenten geschiedenis die gebruik maken van het forum geneigd zijn te veel af te wijken van het correctievoorschrift, maar de meesten een gezonde discussie voeren. Ingrijpen door de moderatoren was nauwelijks nodig. Het examenforum werd opnieuw als zinvol ervaren, hoewel ook daar ieder jaar grotendeels dezelfde mensen zich actief mengen in de discussie.
7. Reactie op de Focusgroep:

Algemeen: De vmbo-commissie had bij nader inzien toch liever een aantal concretere vragen/opdrachten gezien, waar de leden mee aan de slag konden gaan. Men heeft het gevoel dat er wel erg veel werkgroepen e.d. ontstaan die wat door elkaar lopen en waar regelmatig dezelfde mensen opduiken. Zo is daar het LEMM, VO bovenbouw, focusgroepen, Curriculum.nu, verschillende VGN-commissies etc. Evengoed heeft de vmbo-commissie/focusgroep, bestaande uit 10 personen de binnengekomen stukken op verzoek uitvoerig besproken.

Er zijn een aantal keuzes gemaakt:

1. Inhoud historisch referentiekader: Hier is besloten om de 3 meest aansprekende onderdelen er tussenuit te pikken. Men was het er redelijk over eens dat de ontwikkelingen in de Nederlandse, Europese en wereldgeschiedenis besproken dienen te worden, altijd in chronologische volgorde niet gebaseerd op vaardigheden, maar op inhoud. Opvallend is dan dat, zeker de laatste jaren, wereldgeschiedenis steeds meer wordt genoemd. Wel moet er altijd ruimte worden gemaakt voor discussie over gevoelige kwesties.
2. Nut historisch referentiekader: Gemeenschapsgevoel zit in het gehele onderwijs. De andere punten (Nieuwe informatie over het verleden begrijpen en kritisch kunnen beoordelen, Redeneren over maatschappelijke vraagstukken en Inzicht in processen van verandering en continuïteit) zijn helder!
3. Mate van specificatie van het historisch referentiekader: Hier is vrijwel unaniem gekozen voor het benoemen van de hoofdlijnen.
4. Historisch referentiekader leerlijn: Hier was wat meer verdeeldheid over, maar uiteindelijk gekozen voor Van concrete personen en gebeurtenissen naar verschijnselen en ontwikkelingen. Echter het geschiedenisonderwijs in het PO moet stevig staan! En daarbij is een canon voor het PO zeker goed te gebruiken.
5. Historisch referentiekader en dynamisch en pluriform karakter historische cultuur: Hier zijn 2 punten uit gekomen. Er is besloten om een keuze te maken uit de eerste vier en vervolgens de laatste drie punten: Leerlingen leren dat verhalen over en beelden van het

verleden interpretaties zijn (die wel beoordeeld kunnen worden aan de hand van criteria als historisch bewijs) en (toch niet helemaal unaniem) Het referentiekader op hoofdlijnen beschrijven en niet te veel voorschrijven op het niveau van concrete personen en gebeurtenissen. Dat laat ruimte aan de scholen. Kanttekening: Er moet wel degelijk het e.e.a. worden vastgelegd, dus niet de hele boel vrij laten, maar enige sturing vanuit de overheid.

8. Er was enig ergernis over de onkostenvergoeding van de commissieleden en de tijd die het duurde om ingediende declaraties uit te betalen. De vraag is of er anders niet gewoon per commissie een pasje/rekening kan komen in handen van de voorzitter, waarmee direct alle gemaakte kosten kunnen worden terug betaald.